

Masoveria del Semís

Sant Mateu de Bages

Ubicació

Comarca:	Bages
Lloc/Adreça:	Demarcació de Coaner
Emplaçament	Carretera de Salo (BV-3002), a les Feixes (km. 4) camí direcció S-W uns 1500 m.
Alçada:	480
Coordenades:	
Latitud:	41.8303
Longitud:	1.67763
UTM Est (X):	390193
UTM Nord (Y):	4631780

Classificació

Número de fitxa	08229 - 154
Àmbit:	Patrimoni immoble
Tipologia	Edifici
Estil / època:	Modern Contemporani Popular
Segle	XVII-XIX
Estat de conservació	Bo
Protecció	Inexistent
Tipus de protecció:	Inexistent
Observacions protecció:	Pla especial del catàleg de masies i cases rurals en sòl no urbanitzable (núm. 156)
Data aprovació:	dc., 20/01/2010 - 12:00
Accés	Fàcil
Ús actual:	Sense ús
Titularitat	Privada
Titular:	08229A010000500000MY
Fitxes associades:	
<u>El Semís</u>	
Autoria de la fitxa	Jordi Piñero Subirana

Descripció

Masoveria construïda al costat del Semís, integrada en el conjunt arquitectònic d'aquesta gran masia emplaçada en una petita esplanada conformada per un meandre de la riera de Coaner, als peus de la serra de Torribalta. La masoveria és una construcció força gran, que consta d'un cos residencial de planta rectangular amb una pallissa adossada al costat de llevant i, més enllà i a un nivell inferior, un femer cobert amb volta de pedra. Tot plegat conforma una construcció de forma allargassada situada davant d'una era de terra que separa la masoveria de la casa antiga. Sembla construïda en una sola fase i posteriorment allargada a la part posterior amb petits cossos adossats. El cos residencial de la masoveria, que consta de planta baixa més un pis i golfes, té la façana principal encarada a migdia, amb un portal central rematat amb un arc escarser adovellat. Al primer pis la façana es distribuïa en dos grans finestrals emmarcats amb brancals de pedra i coronats amb una lleugera forma d'arc. Un d'aquests finestrals ha estat tapiat i a l'altre se li ha afegit una escala davantera per poder accedir directament al primer pis. També en aquesta façana s'obren altres finestres de tamany més peti, i destaca el voladís frontal que forma la teulada en aquest sector. La resta de façanes, reforçades amb diversos contraforts, pràcticament no tenen obertures. Són remarcables els gravats de les dovelles que podem veure al portal situat a la façana posterior, amb una creu paté circumscrita i la data de l'any 1602), i al portal principal, amb l'emblema IHS dins una mandorla envoltada per raigs. La casa ha conservat íntegrament la tipologia i els volums originaris.

Observacions:

Inscripció en una dovella del portal nord: 1602

Història

Coneixem amb força detall la història d'aquest mas gràcies a la publicació d'un estudi monogràfic fet per un parent de la casa: Ramon VILADÉS (2012). Aquest mas ja consta en un document del 1117 en relació a una donació del monestir de Ripoll. El document es guarda a la casa, i fins ara no s'ha pogut esbrinar exactament la relació que hi havia amb l'esmentat monestir. Des d'aquesta època hi ha constància de la família Semís i se'n coneix la seva genealogia, estudiada per un parent capellà de la família, tot i que amb algunes llacunes. El primer membre conegut d'aquesta família és Guillem de Semís (documentat el 1185). Més tard, Guillema de Semís (1281). Fins a l'any 1385 el mas apareix sempre com "des Semirs". El nom originari que se'n deriva, els Emirs, és certament evocador de l'època del domini musulmà. A partir de 1559 ja el trobem sempre com a mas del Semís. A partir del segle XIV, quan consta un tal Borràs de Semís (1318), les dades genealògiques s'han pogut documentar amb més continuïtat. El cognom Semís es va mantenir fins a mitjan segle XIX, quan Antònia Semís es casà amb un pubill, Jaume Viladés, provinent del mas de can Viladés (a Sant Amanç, Rajadell). Des d'aleshores i fins a l'actualitat els propietaris del mas mantenen el cognom Vilaladés. Ramon Viladés fa una hipòtesi de l'evolució constructiva del mas des dels seus orígens. Les obres principals estan documentades els anys 1636, 1636-73, 1696, 1705-08 (aquestes d'un volum considerable), i entre 1708 i 1740. Ja als segles XIX i XX es van fer noves obres. Com a mínim ja del segle XVII (l'any 1602, segons la inscripció d'un dels portals) existia la masoveria del Semís, al costat de la casa antiga. No es coneix la data de construcció del molí, al costat del mas, del qual el 1685 se n'amplià la bassa. En aquesta època, segons consta en documents de la casa, era portat per treballadors procedents de la immigració occitana. Aquest molí fariner, posteriorment convertit en serradora, va funcionar fins a la dècada de 1960. Darrerament amb una serra de cinta. La masia també tenia un forn de

pega, que encara funcionava a mitjans de segle XX. Ja als segles XIII i XIV el Semís posseïa els masos Piques, Borrell, Jalmar i Soleràs. Més tard també Duarri, Puiggròs (comprat al mas Vilalta entorn del 1700).

Bibliografia

GRUP SOLUCIONS MANRESA (2009). Pla especial del Catàleg de masies i cases rurals en sòl no urbanitzable de Sant Mateu de Bages. Ajuntament de Sant Mateu de Bages (núm. 156). VILADÉS LLORENS, Ramon (2012). D'un temps d'un país. El Semís de Coaner. La Patumaire Edicions, Berga (edició particular).

